

Anul LXVI—Vol. LI

Nr. 2/1989

EDITORIAL

Arhivele Statului în cei 45 de ani de la victoria revoluției din August 1944

VASILE MOISE

Înfăptuirea victorioasă a revoluției de eliberare socială și națională antifascistă și antiimperialistă din august 1944 a deschis o nouă eră în procesul luptelor revoluționare, în istoria patriei noastre. În aceste împrejurări, Partidul Comunist Român a acționat cu toate forțele pentru participarea activă a României la războiul împotriva Germaniei hitleriste, alături de Uniunea Sovietică și de celelalte forțe aliante, mobilizând întregul popor în lupta pentru eliberarea deplină a patriei de sub ocupația trupelor hitleriste și a horthyștilor și asigurând participarea ostașilor români, alături de cei ai armatei sovietice, la luptele pentru eliberarea Ungariei, a Cehoslovaciei, precum și la luptele din Austria, până la zdrobirea definitivă a Germaniei hitleriste.

Revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din august 1944 a deschis calea unor profunde și ample schimbări revoluționare în ansamblul destinelor poporului român. Cucerindu-și libertatea, masele populare și-au consacrat eforturile în direcția făuririi unei noi orânduiri ce asigură națiunii române un ritm impetuos de dezvoltare, de progres pe toate planurile vieții materiale și spirituale.

A 45-a aniversare a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din acest an, în care se vor desfășura lucrările celui de al XIV-lea Congres al partinilor, prilejulește întregii noastre națiuni socialiste constatarea, cu îndreptățită mândrie, a strălucitelor înfăptuiri, temelii trainice, pentru progresul impetuos al patriei.

În acest context, plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român și sesiunea Marii Adunări Naționale din aprilie a.c. au evidențiat momentul calitativ nou în care se află țara noastră, caracterizat, cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu prin „deplina independență economică și politică a României”, determinată de plata întregii datorii externe și dobândită prin eforturile eroice ale întregului nostru popor, prin aplicarea creatoare la condițiile societății noastre a principiilor socialismului științific.

Documentele Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român, ale Conferinței Naționale din decembrie 1987, magistrala expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului la ședința comună a Plenarei C.C. al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești din noiembrie 1988 fundamentează cu clarviziune științifică direcțiile de acțiune privind înfăptuirea programului partidului, pun în evidență strategia dezvoltării intensive a întregii economii naționale, elaborată de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Astăzi, la 45 de ani de la acest eveniment crucial, pulsează în toate domeniile vieții noastre sociale o activitate novatoare, care în lumina indicațiilor și orientărilor de înalt nivel teoretic și practic date de documentele de partid, de secretarul general al partidului tovarășul Nicolae Ceaușescu, capătă valențe considerabile.

În arcul de timp care străbate istoria noastră de la insurecția armată din august 1944 și pînă în prezent, perioada intrată în conștiința contemporaneității—sub denumirea de „Epoca Nicolae Ceaușescu”, inaugurată de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român din anul 1965, a cunoscut o dezvoltare fără precedent a întregii vieți social-economice, o puternică și entuziastă descătușare a energiilor creatoare ale națiunii, punînd puternic în valoare capacitatea de creație a maselor largi de oameni ai muncii.

În această epocă glorioasă, înscrisă cu litere de aur în cartea istoriei românești, România a făcut pașii cei mai marcanți spre viitorul ei comunist, și-a sporit în ritmurile necunoscute altădată avuția națională, s-a consolidat necontenit unitatea de nezdrunclnat a poporului în jurul partidului, s-a întărit unitatea oamenilor muncii. Cutezanța gîndirii revoluționare, nutrită de la istorie și generatoare de istorie a tovarășului Nicolae Ceaușescu i-a permis să-i deslușească permanențele, să-i valorifice marile sensuri și să confere noi dimensiuni relației dialectice trecut — prezent — viitor. În această lumină, gîndirea teoretică a tovarășului Nicolae Ceaușescu este bazată pe principiul interpretării și evaluării procesului istoric ca rezultat complex și firesc al evoluției societății românești în ansamblul său, în care se înglobează toate forțele sociale și politice în raport cu problemele vitale aflate în fața poporului. Nu există moment de seamă al istoriei naționale, din timpuri străvechi și pînă în prezent asupra căruia tovarășul Nicolae Ceaușescu să nu formuleze teze și idei de mare profunzime științifică.

Un loc deosebit în eforturile conjugate ale partidului și statului pentru dezvoltarea și prosperitatea patriei noastre îl deține activitatea de cercetare științifică ce și-a extins sfera de acțiune și s-a aprofundat considerabil în toate domeniile vieții materiale și spirituale și a devenit instrumentul principal al activității sociale în societatea contemporană, în determinarea direcțiilor de dezvoltare a societății și a omului nou, corespunzător acestora.

Acest moment istoric aniversar își pune amprenta asupra drumului parcurs de Arhivele Statului în cei 45 de ani și a perspectivelor luminoase care i se prefigurează în constituirea și administrarea tezaurului arhivistic al țării noastre.

Integrîndu-se în efortul general pentru transpunerea în viață a politicii partidului nostru, Arhivele Statului s-au implicat în dezvoltarea științei și culturii, au urmărit cu fermă determinare îndeplinirea complexelor ei obiective și sarcini în spiritul exigențelor documentelor de partid și al înaltei responsabilități ce decurg din funcțiile instituției, au ridicat la un nivel superior întreaga activitate arhivistică.

Înființarea instituției Arhivelor Statului la București și Iași a fost determinată de transformările instituționale de la începutul secolului al XIX-lea în vederea creării condițiilor pentru depozitarea vechilor documente aparținînd instituțiilor desființate, precum și a celor create de instituțiile nou înființate. Rolul noii instituții era de a primi, păstra și valorifica tezaurul documentar, spre a servi ca sursă de cercetare și cunoaștere a istoriei patriei. Această concepție a constituit firul călăuzitor al activității instituției și a fost exprimată în mai multe rânduri de conducătorii Arhivelor Statului, între care amintim pe Gheorghe Asachi, Vasile Alecsandri, Cezar Bolliac, Grigore Manu, Dimitre Onciul.

Desfășurîndu-și activitatea în condiții destul de modeste și avînd de luptat cu nenumărate dificultăți, Arhivele Statului au cunoscut, totuși, un progres continuu. Patrimoniul documentar al instituției s-a îmbogățit, îndeosebi, cu documente feudale preluate de la mănăstiri, după secularizarea averilor acestora, s-au emis acte normative pentru reglementarea activității arhivistice. Arhivele Statului se dezvoltă pe multiple planuri, îndeosebi, după anul 1925 cînd instituția a fost așezată pe baze noi prin legea de organizare a Arhivelor Statului votată de parlamentul țării, în condițiile schimbărilor intervenite după primul război mondial. Astfel, Arhivele Statului se transformă într-o instituție științifică de prestigiu, cunoscută în țară și peste hotare.

Înainte de revoluția socială și națională, antifascistă și antilimperialistă, deci timp de peste un secol, instituția Arhivelor Statului a avut de împlinit numeroase greutăți mate-

riale și, uneori, lipsa de interes a autorităților. Dar, în pofida acestei situații, prin competența și stăruința unor străluciți reprezentanți ai științei și culturii românești, care au stat la cîrma lor, au izbutit să-și îndeplinească cu cinste misiunea de a stringe, păstra și conserva tezaurul arhivistic al țării.

Eficacitatea socialismului în țara noastră a însemnat și pentru Arhivele Statului trecerea la o nouă etapă a activității sale, superioară prin realizări, care au întrecut și cele mai îndrăznele speranțe ale înaintașilor arhivistici românești. Această dezvoltare impetuoasă se înscrie în contextul procesului inițiat și condus cu competență și clarviziune de Partidul Comunist Român, de înălțare pe culmile civilizației a întregii vieți economice, sociale și culturale a poporului nostru, ca urmare firească a progresului determinat de societatea socialistă.

În anii construcției socialiste și mai ales după Congresul al IX-lea al partidului, care a trasat sarcinile fundamentale științei istorice, tuturor instituțiilor de cercetare și documentare, Arhivele Statului au militat pentru păstrarea și studierea izvoarelor, relevînd importanța lor pentru știința istorică și activitatea socială practică.

Tezele și orientările cuprinse în opera teoretică de inestimabilă valoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, în documentele partidului nostru, au călăuzit Arhivele Statului în toată această bogată perioadă de timp din istoria patriei.

Activitatea arhivistică a fost orientată și a cunoscut realizări însemnate în ceea ce privește reglementarea pe plan legislativ în consens cu dezvoltarea social-economică a statului, dezvoltarea bazei tehnico-materiale, organizarea și valorificarea Fondului Arhivistic Național, asigurarea condițiilor de păstrare și conservare a documentelor, modernizarea și perfecționarea activității arhivistice.

Legislația arhivistică în vigoare, respectiv Decretul 472/1971, cu modificările sale ulterioare, a creat cadrul organizatoric și juridic adecvat pentru constituirea și completarea Fondului Arhivistic Național cu documente din toate domeniile activității sociale, pentru realizarea unui sistem de evidență centralizată a acestora și, totodată, a condițiilor corespunzătoare de păstrare și conservare a lor.

Pentru cunoașterea și însușirea noilor prevederi ale legislației arhivistice s-a desfășurat o sârmînută activitate de instruire a responsabililor cu munca de arhivă și a arhivarilor de la organizațiile socialiste și de la celelalte organizații, acțiune ce s-a organizat anual, pe ramuri de activitate. Totodată, s-a acordat asistență de specialitate creatorilor și deținătorilor de arhive pentru întocmirea evidenței necesare depunerii documentelor la Arhivele Statului. Activitatea de instruire a cuprins și membrii comisiilor de selecționare în care sînt antrenaji peste 35 000 de specialiști.

Pentru asigurarea cunoașterii legislației arhivistice de către creatorii și deținătorii de documente, în vederea aplicării corespunzătoare a prevederilor acesteia, Direcția Generală a Arhivelor Statului a desfășurat, în afara activității de instruire, îndrumare și control, acțiuni de popularizare prin intermediul radiodifuziunii și televiziunii, a presei cotidiene și de specialitate.

Constituirea Fondului Arhivistic Național de către Arhivele Statului a permis perfecționarea și modernizarea tuturor laturilor activității arhivistice. Preocupările în acest sens s-au concretizat în întocmirea unor documente cu caracter normativ a căror elaborare a avut ca scop reglementarea pe principii unitare a activității arhivistice, în concordanță cu cerințele actuale ale cercetării științifice, ale muncii de propagandă și de educație patriotică și a căror aplicare a determinat o creștere însemnată a calității și eficienței muncii arhivistice. Pe baza principiilor unice de muncă, în ciuda diversității de constituire și organizare a diferitelor fonduri arhivistice, datorate perioadei istorice în care au fost create și specificului instituțiilor creatoare, ordonarea, întocmirea evidenței, selecționarea, folosirea și păstrarea documentelor de la Arhivele Statului se desfășoară în mod unitar la nivelul întregii țări.

Crearea cadrului juridic adecvat centralizării și păstrării Fondului Arhivistic Național de către Arhivele Statului a determinat în prealabil, și realizarea premiselor materiale necesare îndeplinirii acestor sarcini. În abordarea acestei problematice situația bazei tehnico-materiale, prin grija și cu sprijinul conducerii partidului și statului, reprezintă o condiție fundamentală. Arhivele Statului dispun în prezent de o capacitate de depozitare de 10 ori mai mare decît înainte de 23 August 1944. Dacă în 1951 Arhivele Statului dispuneau pe întregă țară de 19 clădiri cu o suprafață de depozitare de 14.000 m.l. arhivă, în prezent dețin 200 000 m.l. fonduri și colecții valoroase, conservate în cadrul celor 41 unități teritoriale, în construcții noi cu spații special amenajate, totalizînd peste 50 000 m.p. suprafață utilă. Aceste depozite moderne, spre deosebire de cele din trecut, sînt echipate corespunzător menținerii unui microclimat optim de conservare, utilizate cu mijloace specifice de depozitare, dotate cu aparatură de control termohigrometric și protejate împotriva distrugerii...

Direcția Generală a Arhivelor Statului s-a preocupat, totodată, de perfecționarea și modernizarea activității arhivistice prin asimilarea noilor mijloace tehnico-științifice în activitatea de păstrare, conservare și valorificare a documentelor pe baza utilizării cât mai largi a datelor furnizate de cercetarea științifică și tehnică contemporană.

Orientarea activității arhivistice spre noi forme de protecție și valorificare a documentelor s-a realizat într-o strinsă și continuă colaborare a specialiștilor din Arhive cu instituții de cercetare de înaltă competență, din alte sectoare de activitate. S-au inițiat, astfel, studii pentru întocmirea documentațiilor tehnice în vederea proiectării, amplasării și executării construcțiilor care să asigure protecția documentelor împotriva tuturor factorilor de degradare. S-a realizat construirea unor noi localuri de arhivă care oferă condiții optime de muncă și de păstrare a documentelor, la mai mult de jumătate din numărul filialelor județene ale Arhivelor Statului. Menționăm pe cele din județele: Alba, Arad, Argeș, Bistrița-Năsăud, Buzău, Cluj, Dolj, Gorj, Galați, Harghita, Ialomița, Iași, Mehedinți, Mureș, Prahova, Timiș, Olt, Sălaj, Vaslui, Vilcea. În concepția și realizarea noilor depozite s-a ținut seama de necesitatea asigurării unui grad mai mare de rezistență, de existența posibilităților, de acces și evacuare rapidă, încadrarea în peisajul urbanistic al localităților într-o formă corespunzătoare.

Alte sedii au fost reamenajate pentru a răspunde tuturor cerințelor de păstrare și conservare a documentelor. Între acestea amintim pe cele ale filialelor din județele: Călărași, Maramureș, Satu Mare, Teleorman.

De asemenea, activitatea arhivistică a fost orientată și a cunoscut o serie de realizări în ceea ce privește dezvoltarea bazei documentare prin preluări succesive de documente de la organizațiile socialiste și de la persoane fizice, ca fundament al cercetării științifice și al istoriografiei românești. Documentele preluate ilustrează pe lângă lupta maselor populare pentru eliberare națională și socială, pentru independență, unitate și suveranitate, eforturile întregului popor, sub conducerea Partidului Comunist Român pentru edificarea socialismului în patria noastră. S-a acordat o mai mare atenție valorii informațiilor documentare preluate de Arhivele Statului, mărturii ale abnegației cu care generațiile din a doua jumătate a secolului al XX-lea au militat pentru ridicarea țării pe noi trepte de progres și civilizație.

Baza documentară, păstrată și conservată de Arhivele Statului a cunoscut an de an o creștere calitativă și cantitativă, impulsionată de aplicarea prevederilor Decretului 472/1971. Între preluările din ultima perioadă de timp o parte însemnată au reprezentat-o donațiile, ca expresie a sentimentului patriotic al multor cetățeni care au înțeles sensul prevederilor legislației arhivistice și au oferit spre păstrare Arhivelor Statului documentele pe care le dețineau.

Finalizarea acțiunii de completare a Fondului Arhivistic Național s-a concretizat în efortul arhiviștilor de a introduce în circuitul științific noi fonduri și colecții prin punerea la dispoziția cercetării a peste 1 000 inventare arhivistice.

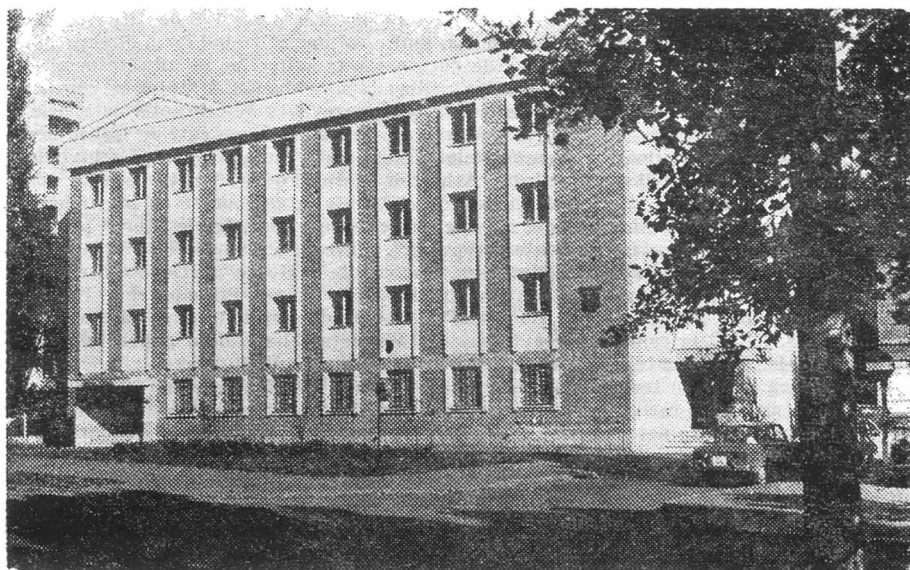
Totodată, Direcția Generală a Arhivelor Statului a abordat cu hotărâre una din cele mai importante probleme de teorie arhivistică cu aplicație practică imediată: evidența centralizată cu caracter unitar a documentelor, urmărind un scop bine definit și anume de a da o imagine exactă a numărului și stării fondurilor de arhivă din punctul de vedere al prelucrării atât a celor deținute de Arhivele Statului cât și a celor aflate la organizațiile socialiste. Pentru realizarea acestei sarcini a fost desfășurată o intensă activitate de îndrumare, coordonare și control a muncii de arhivă la organizațiile socialiste și celelalte organizații, realizându-se o radicală îmbunătățire a sistemului de constituire, selecționare și păstrare a arhivelor curente.

Desigur că această acțiune a avut urmări favorabile și asupra îmbogățirii tezaurului documentar transmis de înaintași.

Dacă în cele patru decenii și jumătate de la eliberare activitățile de completare, organizare și conservare a documentelor au constituit preocupări fundamentale ale Arhivelor Statului, preocupări integrate într-un dinamic proces de modernizare și perfecționare, același lucru se poate constata în domeniul valorificării complexe a Fondului Arhivistic Național.

Dind importanța cuvenită valorii documentelor de arhivă pentru aportul lor nemijlocit la cunoașterea trecutului istoric al poporului român, la edificarea conștiinței de sine a națiunii, avind ca permanentă orientare documentele programatice ale partidului, tezele, orientările și indicațiile de inestimabilă valoare cuprinse în expunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la necesitatea cunoașterii și scrierii istoriei în conformitate cu adevărul istoric, Arhivele Statului s-au străduit să impulsioneze și să diversifice activitatea de valorificare a documentelor în scopuri științifice, cultural-educative și de propagandă.

O latură însemnată a activității de valorificare a informației arhivistice a constatat în redactarea și editarea publicațiilor de specialitate. Este semnificativ faptul că pînă în anul 1944, după aproape 125 de ani de activitate, Arhivele Statului au publicat 30 de lucrări de specialitate,

iar în cei 45 de ani parcurși de la 23 August 1944 s-au publicat peste 170 de titluri, din care peste 100 de la Congresul IX, unele însumând mai multe volume. Urmind două direcții fundamentale, pe de o parte elaborarea de ediții de documente tematice, pe de alta întocmirea de instrumente de informare științifică, activitatea editorială a Arhivelor Statului a cunoscut o nouă calitate, fiecare lucrare în parte reprezentând un progres față de cele anterioare, prin elementele noi abordate, prin discernămintul politic și profesionalitatea cu care au fost întocmite.

Astfel, punerea în valoare a documentelor necunoscute din patrimoniul arhivistic național a devenit pentru activitatea instituției Arhivelor Statului o coordonată de bază, consecvent urmărită și înfăptuită. Stau mărturie edițiile elaborate în colaborare cu prestigioase instituții științifice consacrate unor procese istorice și evenimente cruciale ale istoriei patriei sau personalități: „Mihai Viteazul în conștiința europeană”, „Izvoarele răscoalei lui Horea”, „Revoluția din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu, Documente externe”, „Documente privind Revoluția de la 1848 în țările române”, „România la 1859. Unirea Principatelor Române în conștiința europeană”, „Independența României”, „Documente privind marea răscoală a țărănilor din 1907”, „1918 la români. Desăvârșirea unității național-statale a poporului român”, „23 August 1944. Documente”. Fiecare titlu menționat a contribuit și contribuie la elucidarea științifică a marilor teme ale istoriei românești sau la aprofundarea unor evenimente și procese istorice mai puțin cercetate. Ele introduc în circuitul științific o bogată și variată documentație istorică, în mare parte inedită, prelucrată pe baza unei metodologii de lucru unitare ce le-a asigurat o ținută publicistică corespunzătoare.

În ce privește instrumentele de informare științifică, fiecare din acestea — cataloage de documente, inventare și îndrumătoare arhivistice, repertorii, ghiduri — pe lângă funcția lor de instrumente de lucru, constituie o evidențiere masivă a unor informații tematice de ordin economic, politic, social, cultural. Amintim în acest sens, una din cele mai importante, anume seria de cataloage cronologice ce repertorizează mii de documente emenate din cancelariile domnești ale Moldovei și Țării Românești, lucrări de analiză și erudiție care, prin bogata și valoroasa documentație ce o însumează privind evoluția societății feudale în țara noastră, contribuie direct la dezvoltarea istoriografiei naționale.

Parte integrantă a procesului de modernizare a muncii arhivistice, diversificarea valorificării documentelor din Fondul Arhivistic Național a înregistrat și alte noi și importante valențe. În lumina sarcinilor izvorite din documentele de partid privind comemorarea și aniversarea evenimentelor însemnate din istoria patriei Direcția Generală și filialele sale au întreprins numeroase și variate activități. Amintim manifestările științifice care se circumscriu planurilor de aniversări menite să omagieze marile evenimente și personalități ale istoriei patriei, expozițiile documentare, sesiunile și simpoziunile științifice, emisiunile de radio și televiziune, conferințele și expunerile prezentate în întreprinderi, cluburi, centre de creație, filmele documentare. O însemnată parte a activității de valorificare au constituit-o acțiunile variate de punere în valoare a expozițiilor organizate în cadrul filialelor județene ale Arhivelor Statului în scopul dezvoltării sentimentelor revoluționar-patriotice, a respectului față de înaintași, a formării conștiinței omului nou, constructor devotat al socialismului.

Prin intermediul tuturor acestor acțiuni realizate în colaborare cu Consiliul Culturii și Educației Socialiste, muzee, biblioteci și alte instituții culturale-științifice s-a demonstrat, fără putință de tăgadă, că documentul de arhivă este un mijloc convingător pentru educarea contemporanilor în spiritul dragostei față de istoria neamului, de preluire și cuvenit respect față de cuceririle și creațiile umanității, patrimoniul documentar al trecutului devenind, astfel, un argument fundamental al permanenței și continuității românești în vatra sa strămoșască.

Cercetarea științifică este sprijinită, în mod constant, prin punerea la dispoziția specialiștilor din cele mai diverse domenii de activitate, prin intermediul săliilor de studiu ale Arhivelor Statului, a fondurilor și colecțiilor arhivistice conservate în depozitele acestora. Anual sute și chiar mii de cercetători consultă zeci de mii de documente, manuscrise, hărți, planuri, fotografii, matrice sigilare, argumentându-și pe această cale, lucrările menite să elucideze problematica de actualitate abordată.

Este demn de relevat faptul că, mai ales în ultimele decenii, cercetarea documentelor de arhivă prin săliile de studiu a stat la baza elaborării unor importante lucrări de sinteză și interpretare istorică, a marilor corpusuri de izvoare ale istoriei României, precum și a altor lucrări: monografii, studii, articole, vizând domenii variate (istoria economică, drept, istorie literară, sociologie, demografie, arhitectură ș.a.)

Ținând cont de faptul că astăzi orice ramură a economiei, științei și culturii nu se poate dezvolta fără studierea și generalizarea experienței trecute, informația documentară retrospectivă dobîndind o importanță deosebită, activitatea Arhivelor Statului în sprijinul economiei naționale a cunoscut o continuă creștere, fiind îndreptată în direcția implicării sale nemijlocite în

realizarea obiectivelor prioritare trasate de directivele congreselor partidului privind dezvoltarea economico-socială a patriei.

Instituție a cărei menire este încă de la înființare conservarea și păstrarea tezaurului documentar, Arhivele Statului au beneficiat de grija deosebită a partidului și statului nostru concretizată în acordarea unor însemnate investiții care au permis construirea unor depozite de arhivă cu parametri optimi de conservare a documentelor, efectuarea unui mare volum de lucrări de restaurare a documentelor, dotarea laboratoarelor de restaurare și reprografiere cu aparatură modernă, la care se adaugă măsurile de protecție împotriva acțiunii agenților de degradare, în vederea prelungirii vieții documentelor. Pătrunderea științei și tehnicii în Arhive este rezultatul firesc al orientării activității arhivistice spre noi forme de protecție și valorificare a documentelor, realizându-se printr-o permanentă și strânsă colaborare între specialiștii din Arhive și instituții de cercetare din alte sectoare de activitate, fapt ce a asigurat accesul la cuceririle științei și posibilitatea de a le utiliza în folosul muncii arhivistice. Bazându-se pe această concepție, Arhivele Statului au întreprins o serie de măsuri în scopul dezvoltării și modernizării bazei tehnico-materiale, optimizării condițiilor de conservare și reprografiere a documentelor, accentuării laturilor calitative ale lucrărilor executate în cadrul laboratoarelor sale.

În organizarea întregii activități s-a pus un accent deosebit pe aspectele legate de asigurarea spațiilor și condițiilor de conservare, protecție și securitate a fondurilor și colecțiilor de documente existente sau care urmează a fi preluate în depozitele Arhivelor Statului. În laboratoarele existente la Direcția Generală a Arhivelor Statului, utilizate cu echipament modern de cercetare și restaurare, se studiază factorii de deteriorare care au acționat în timp asupra documentelor, se stabilesc cele mai eficiente mijloace de combatere a efectului acestora, precum și tratamentele necesare pentru prevenirea acțiunii agenților dăunători. Restaurarea documentelor se realizează de personal cu pregătire de specialitate, cu autoritate și prestigiu în munca de restaurare, prin aplicarea de procedee și tehnici moderne obținute atât ca rezultat al cercetării proprii cât și din practica și experiența unor laboratoare de peste hotare.

Activitatea de restaurare a documentelor s-a dezvoltat de la an la an, ajungându-se la peste 200 000 file document, ceea ce reprezintă o creștere de peste 40 % față de anul 1965.

Depozitele de arhivă au fost dotate cu mobilier și mijloace de protecție de concepție proprie care asigură conservarea în condiții superioare a fondurilor și colecțiilor de documente.

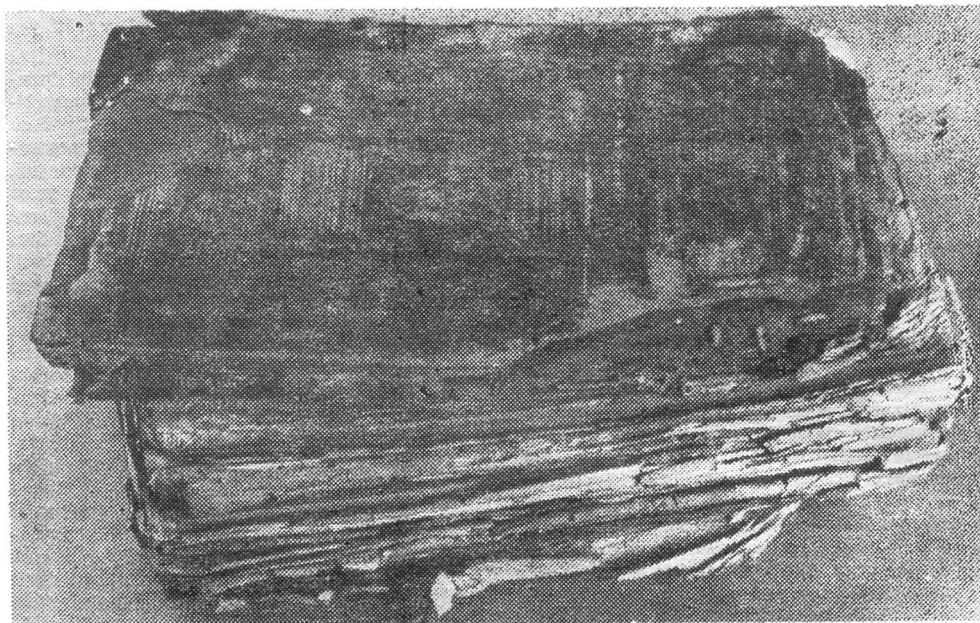
S-a realizat utilizarea maximă a aparaturii și tehnicii din dotare și modernizarea tratamentelor specifice biodeteriorărilor de laborator. Activitatea de studii și experimentări în acest domeniu a fost corelată și orientată spre stabilirea de noi metode de restaurare a documentelor, în vederea realizării unui proces în flux continuu, a unor tratamente moderne de dezinsecție și dezinsecție a documentelor, a protecției antielectrostatice a peliculei.

Paralel cu dezvoltarea bazei tehnico-materiale, cu extinderea gamei activităților desfășurate, o atenție deosebită a fost acordată realizării de economii, utilizării depline a materiilor prime și materialelor, raționalizării consumurilor de energie și combustibil, reintroducerii în circuitul economic a unor materiale recuperate din deșeuri. Pe această linie se înscriu introducerea de noi tehnologii de restaurare mai rapidă și cu un consum minim de materiale și de energie, înlocuirea unor utilaje de import cu utilaje de producție internă realizate în colaborare cu alte instituții, predarea în circuitul economic a sute de tone hirtie maculatură din depozitele proprii. S-au luat măsuri energice în direcția creșterii capacității de microfilmare și copiere în laboratoarele Direcției Generale, realizarea unui sector offset pentru facsimile, creșterea posibilităților de restaurare a documentelor și realizarea de studii și cercetări. S-au obținut o serie de rezultate prin intrarea în funcțiune a unor aparate noi sau prin modernizarea tehnologiilor de lucru, ceea ce a permis ca în prezent o serie de lucrări ale Direcției Generale a Arhivelor Statului să se execute cu forțe proprii.

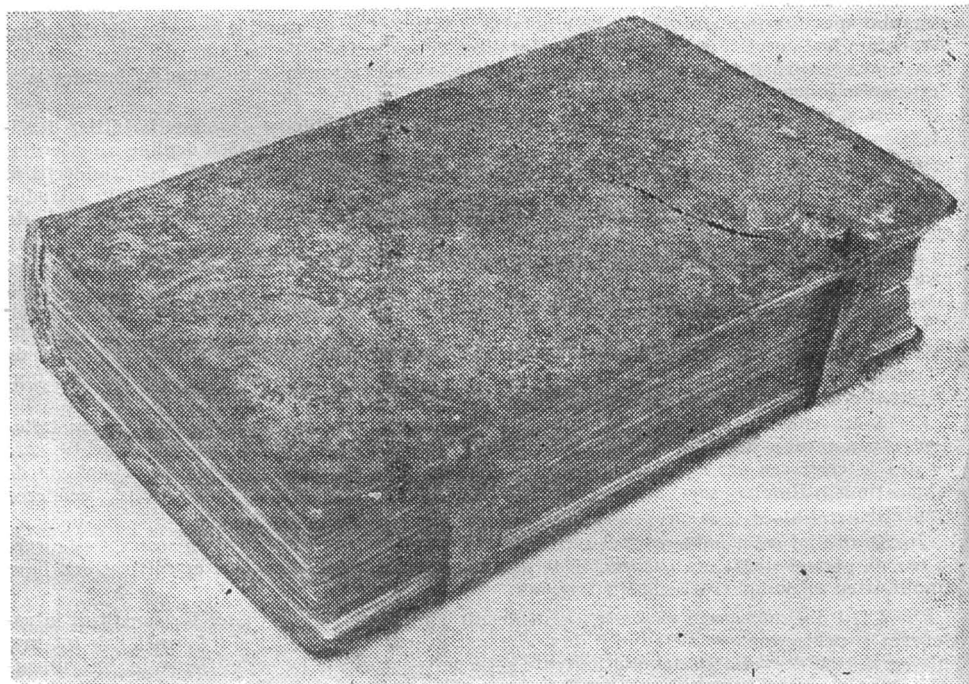
S-au realizat noi tipuri de mijloace de păstrare a arhivei cum sînt: dulapuri metalice pentru conservarea sigiliilor, fișiere tematice, containere metalice și din pînză cauciucată, care au dus la creșterea gradului de protecție a documentelor. A fost îmbunătățită tehnologia de fabricație a rafturilor, ceea ce a permis reducerea cantității de metal și, respectiv, scăderea greutateii acestora.

O altă latură a modernizării a constatat în acțiunea de microfilmare, în scop de asigurare în caz de pericol social sau natural, și de protejare a documentelor care a înregistrat continuu amplificarea ritmului și a calității imaginii.

Unul din mijloacele eficiente ale modernizării activității arhivistice l-a constituit introducerea și perfecționarea sistemului de prelucrare automată a datelor și a folosirii sale tot mai intense pentru dezvoltarea nevoilor curente și de perspectivă ale Direcției Generale. Instrumentele elaborate: clasificatorul și fișierul tematic și normele unitare de cercetare tematică au condus la reducerea unor activități suplimentare, cu eficiență scăzută, la posibilitatea de folosire

Carte veche înainte de restaurare

Acceași carte după restaurare

mai rațională a forței de muncă. S-a depus o activitate susținută în scopul îmbunătățirii continue a sistemului informatic al Arhivelor Statului pentru adaptarea sa la cerințele tot mai complexe pe care le ridică dezvoltarea arhivisticii din țara noastră. Regăsirea automată a informațiilor a ocupat o pondere tot mai însemnată în cadrul activităților Arhivelor Statului și a răspuns într-o mai mare măsură necesității de cunoaștere și valorificare a informației documentare.

Măsurile de perfecționare a muncii arhivistice au contribuit la lichidarea aspectelor de rutină, conservatorism și birocratism, la creșterea randamentului și eficienței muncii, la întărirea responsabilității sociale.

Toate realizările obținute de instituția Arhivelor Statului în cei 45 de ani de la declanșarea revoluției de eliberare socială și națională din august 1944 în domeniul organizării, apărării și folosirii patrimoniului arhivistic sînt și o urmare a eforturilor permanente și deosebite depuse pentru pregătirea și perfecționarea profesională a cadrelor. Înființarea în anul 1981 a Centrului de perfecționare a cadrelor din sistemul Arhivelor Statului a constituit o etapă superioară în procesul de pregătire profesională a întregului personal. Astfel, Centrul a obținut rezultate bune în inițierea personalului cu studii superioare începător în domeniul teoriei și practicii arhivistice, al științelor speciale ale istoriei, precum și în perfecționarea specialiștilor în limbile străine și în paleografie (chirilică, slavă, latină, greacă, gotică, maghiară, osmană), în reciclarea cadrelor pe baza unei tematici în concordanță cu exigențele actuale ale științei conducerii, științei arhivisticii și cercetării social-politice. În egală măsură, în atenția unităților centrale și locale ale Direcției Generale a Arhivelor Statului a stat și pregătirea profesională a responsabililor de arhivă, a membrilor comisiilor de selecționare și a șefilor compartimentelor care coordonează acest gen de activități în toate unitățile socialiste. Informarea și instruirea teoretică și aplicativă a celor peste 15 000 de factori cu atribuțiuni în domeniul arhivelor de la unitățile socialiste au avut ca efect mai buna cunoaștere și aplicare a legislației arhivistice.

Întreaga activitate arhivistică, organizată și desfășurată la nivelul cerințelor actuale ale frontului ideologic și științific pe care-l slujește, a urmărit în cele patru decenii și jumătate, cu deosebire în ultimii 24 de ani, ridicarea nivelului științific al muncii, creșterea rolului și aportului său, ridicarea prestigiului și a autorității sale pe plan național și internațional. S-a realizat totodată, o bună conlucrare cu instituțiile de cercetare, cu muzee, și biblioteci etc. Participarea Direcției Generale a Arhivelor Statului la organizarea manifestărilor de interes național constituie expresia creșterii prestigiului ei, o recunoaștere a potențialului său în păstrarea și valorificarea tezaurului documentar al patriei.

Rezultatele superioare, obținute față de anii trecuți, se datoresc aplicării consecvente a sarcinilor și orientărilor cuprinse în hotărârile de partid și de stat, în opera teoretică a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Perspectiva dezvoltării activității arhivistice va implica utilizarea bazei tehnico-materiale a instituției la cote tot mai ridicate în vederea păstrării, conservării și asigurării documentelor din Fondul Arhivistic Național. Dotările cu mijloace de protecție a documentelor vor fi folosite la întreaga capacitate. De asemenea, microfilmarea de asigurare executată în laboratoarele Arhivelor Statului, restaurarea documentelor și a cărților rare se vor efectua la parametri calitativi superiori.

Valorificarea multiplă a informațiilor oferite de bogata bază documentară păstrată de Arhivele Statului se impune a fi mai temeinic ancorată în cercetarea științifică, în munca de propagandă și cultural-educativă. Se va continua elaborarea și editarea lucrărilor de informare specifice care să răspundă mai bine cerințelor actuale și de perspectivă ale istoriografiei românești.

În vederea realizării acestor obiective importante ale activității arhivistice se va urmări realizarea unui salt calitativ în pregătirea profesională și de specialitate a cadrelor ca o cerință a întregii vieți economico-sociale.

Prefigurarea acestor sarcini majore vizează realizarea unei noi calități în întreaga activitate arhivistică pentru a răspunde mai deplin sarcinilor izvorite din documentele partidului nostru, de a contribui la restituirea uneia din marile cuceriri ale societății noastre, Epoca Nicolae Ceaușescu.

Acum, în noua perspectivă deschisă poporului român de a 45-a aniversare a sărbătorii sale naționale, în lumina sarcinilor și orientărilor desprinse din opera teoretică a președintelui țării, din documentele de partid, Arhivele Statului vor milita pentru perfecționarea tuturor domeniilor activității arhivistice în vederea corelării ei depline cu evoluția societății socialiste multilateral dezvoltate.